

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4

Total No. of Questions : 26]

[Total No. of Printed Pages : 4

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **118-M (NS)**

Code No. : **118-M (NS)**

**ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು (ಕಿ.ಪ್ರಾ.ಶಾ) — ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ
FACILITATING LEARNING (LPS) — ENVIRONMENTAL STUDIES**

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಹೊಸ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(New Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 03. 07. 2015

Date : 03. 07. 2015

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.00 ರವರೆಗೆ]

[ಪರಮಾವಧಿ ಅಂಕಗಳು : 60

Time : 10.00 A.M. to 1.00 P.M.]

[Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - I

पुढील प्रत्येक प्रश्नासाठी चार पर्याय दिलेले आहेत. त्यापैकी योग्य उत्तर निवडून उत्तर पत्रिकेत लिहा.
सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत. 10 × 1 = 10

- पूर्व प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांचा एकाग्रता देण्याचा कालावधी अल्प असतो.
(A) कडक शिस्तीचे पालन (B) शिकविण्याच्या पद्धतीतील बदल
(C) एकाग्रतेत वेगवान बदल (D) फुरसतीच्या वेळेत केलेली वाढ.
- मुलाच्या विकासाच्या दृष्टीकोनातून संपूर्ण शिक्षणाचे ध्येय हे आहे.
(A) शैक्षणिक साधना (B) भावनिक विकास
(C) कौशल्य विकास (D) सर्वतोमुखी विकास.
- NCF 2005 चे महत्वाचे मार्गदर्शक तत्व
(A) शाळा बाह्य जीवनातील ज्ञान मिळविणे (जोडणे)
(B) अध्ययनाच्या जुन्या पद्धतीचा वापर
(C) पाठ्य पुस्तक केंद्रित
(D) परिक्षा कठीण बनविणे.

D. Ed. - I (NS)

[Turn over

4. पर्यावरणा संबंधीत प्रसंगाशी निगडित महत्वाचे घटक
- (A) निरिक्षण (B) भिती
(C) जागरुकता (D) सराव.
5. “वसुधैव कुटुंबकम” या घोषणेचा अर्थ
- (A) आपण सर्व एकाच समुदयातील आहोत
(B) आपण सर्व एकाच वंशातील आहोत
(C) आपण सर्व एक भाषीक आहोत
(D) आपण सर्व एकाच कुटुंबातील आहोत.
6. निसर्गाचे सौंदर्य पूर्ण मूल्य पुढील पैकी कोणत्या घटकामध्ये सामावलेले आहे ?
- (A) परीसरातील वस्तुंचा वापर (B) परीसरातील वस्तुचे रसग्रहण करणे
(C) परीसरातील वस्तुचे वर्गिकरण (D) परीसरातील वस्तुबद्दल जाणून घेणे.
7. परिसर अध्ययन (EVS) करताना वर्तमान-पत्रात आलेला लेख (माहिती) कोणत्या पद्धतीने वापर करता येईल ?
- (A) चर्चा पद्धत (B) क्रीडा पद्धत
(C) कथा पद्धत (D) सूचना पद्धत.
8. परिसर अध्ययनात (EVS) ज्ञानाचे आकलन करण्याची साधने
- (A) घटना (B) प्रश्नावली
(C) विवरण (D) स्थिती / प्रसंग.
9. अजैविक स्रोतातून मिळालेला स्रोत
- (A) मासा (B) कोळसा
(C) पेट्रोल (D) पाणी.
10. सूच्यांक, मुख्य शब्द आणि सारांश यांच्यासह पर्यावरणाची चित्रफीत असलेले भारतातील मासिक
- (A) हॉर्नबिल (B) ग्रीन पार्क
(C) ग्रीन फाईल (D) इंडिया क्वार्टरली

भाग - II

पुढील पैकी कोणत्याही पाच प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर अर्धा पानापेक्षा अधिक असू नये.

5 × 2 = 10

11. मुलावर सामाजिक परिसराच्या कोणत्या महत्वाच्या घटकाचा प्रभाव पडतो ?
12. पूर्व प्राथमिक विभागात 'आरोग्य' या घटकाचा अभ्यास करण्याचे दोन उद्देश स्पष्ट करा.
13. तुम्ही मुलाच्यामध्ये पर्यावरणाशी मैत्रीपूर्ण दृष्टीकोन कसा विकसीत कराल ?
14. परिसरातील रसपूर्ण घटक शोधून काढण्याच्या क्षमतेची यादी करा.
15. स्थानिक जत्रेचा पर्यावरणावर होणारा परिणाम या घटकाचा वर्गात कसा वापर करता येईल ? याचे विश्लेषण करा.
16. एका प्राथमिक शिक्षकाच्या दृष्टिकोनातून पर्यावरण अभ्यासासाठी, परिसर अध्ययनासाठी कोणत्या पूर्व गरजा असाव्यात ?
17. एक प्राथमिक शिक्षक या नात्याने बाहेर पडताना तुम्ही कोणत्या दक्षता घ्याल ?
18. मुलांच्यात पर्यावरणा विषयी जागरुकता विकसीत करण्यासाठी मुद्रित साहित्याची भूमिका काय आहे ?

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्याय प्रश्न आहे. त्यापैकी एकच सोडवा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर एका पानापेक्षा अधिक असू नये.

8 × 5 = 40

19. पर्यावरणातील भौतिक व जैविक घटक परस्परावलंबी आहेत हे योग्य उदाहरण देऊन वर्णन करा.

किंवा

बालकाच्या सर्वांगीण विकासामध्ये परिसराचे महत्वाचे वर्णन करा.

20. प्राथमिक स्तरावर परिसराच्या अभ्यासाचा प्रारंभ परिसर अध्ययन म्हणून करण्यामगच्या कारणांची यादी तयार करा.

किंवा

NCF 2005 वर आधारीत NCERT च्या अभ्यासक्रमात परिसर अध्ययनाची उद्दिष्ट्ये कोणती आहेत ?

21. NCF 2005 आणि परिसर अध्ययनातील पाच मार्गदर्शक तत्वे कोणती ते लिहा आणि त्याचे महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

संबंधित संघटनांचे कोणतेही पाच फायदे लिहा आणि त्याचे महत्व स्पष्ट करा.

22. परिसरातून खूप कांही शिकण्यास व शिकविण्यास वाव आहे. शोधून काढा.

किंवा

परिसर अध्ययनाच्या प्रक्रियेमध्ये निरंतर आणि व्यापक मौल्यमापन उचित आहे पडताळा.

23. पर्यावरणासाठी आणि पर्यावरणाबद्दल तुम्ही कोणती कृती आयोजित कराल ते लिहा.

किंवा

परिसर अध्ययनातील एका घटकाची निवड करून त्यावर पाठ योजना तयार करा. 5E च्या नमुना सुचनेच्या प्रत्येक टप्प्यासाठी पूरक कृती तयार करा.

24. परिसर अध्ययनाच्या संबंधित अध्ययनाच्या पुष्कळ संधी आहेत स्पष्ट करा.

किंवा

मुलाच्यातील नैसर्गिक मुल्ये जागृत करण्यासाठी परिसर अध्ययन महत्वपूर्ण आहे. विश्लेषण करा.

25. परिसर अध्ययनाच्या वर्गात निसर्गातील पाच परिकल्पनांचा साधन म्हणून तुम्ही कसा उपयोग कराल ?

किंवा

नैसर्गिक साहित्याची परिसर अध्ययनाच्या अध्यापनास कसा उपयोग कराल योग्य उदाहरणसह स्पष्ट करा.

26. वनस्पतीचा अभ्यास करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना कोणत्या सूचना द्याल ते लिहा.

किंवा

तुमच्या शाळेत पर्यावरण स्रोत कट्टा कसा तयार कराल ?

=====